

Załącznik **nr 3** do protokołu
Zarządu Banku **nr 13/2021**
z dnia 07.07.2021 r.

**Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału oraz
inne podlegające obowiązkowym ujawnieniom
Banku Spółdzielczego w Starachowicach
według stanu na dzień 31.12.2020 roku**

Starachowice, 2021 rok

SPIS TREŚCI

I.	Informacje ogólne	3
II.	Cele i strategie w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami	3
III.	Fundusze własne	7
IV.	Opis metody stosowanej do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań	9
V.	Informacje ilościowe w zakresie adekwatności kapitałowej	11
VI.	Ryzyko kredytowe	13
VII.	Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	24
VIII.	Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI	24
IX.	Ekspozycje kapitałowe	24
X.	Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego	26
XI.	Polityka wynagradzania	26
XII.	Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2020 roku	28
XIII.	Ryzyko płynności	30
XIV.	Dźwignia finansowa	36
XV.	Aktywa obciążone/nieobciążone	39

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik 1: Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, opis procesów zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka, organizacja zarządzania ryzykiem oraz opis systemu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Starachowicach.

Załącznik 2: Oświadczenie Zarządu.

Załącznik 3: Informacja na temat ogólnego profilu ryzyka Banku Spółdzielczego w Starachowicach zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka.

I. Informacje ogólne.

1. Bank Spółdzielczy w Starachowicach, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Starachowicach, ul. Kilińskiego 1, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2020 roku, zwany dalej dniem sprawozdawczym.
2. Bank wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Kielcach, X Wydział Gospodarczy KRS pod numerem: 0000145623, REGON: 000498247. Bank Spółdzielczy w Starachowicach jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Bank w roku 2020 swoją działalność prowadził w Centrali w Starachowicach, przy ul. Kilińskiego 1 oraz w Oddziałach:
 - 1) oddział „wiodący” w Starachowicach, ul. Kilińskiego 1,
 - 2) oddział w Pawłowie, Pawłów 44,
 - 3) oddział w Brodach, ul. Kościelna 2a.

Podstawowym aktem regulującym organizację Banku jest Statut Banku Spółdzielczego w Starachowicach.

3. Według stanu na dzień 31.12.2020 roku Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami.

1. W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem (zbiór zasad i mechanizmów, których zadaniem jest organizacja procesów decyzyjnych i ocena działalności bankowej), w którym uczestniczą organy Banku oraz poszczególne komórki organizacyjne. System zarządzania ryzykami służy bezpieczeństwu zgromadzonych w Banku środków oraz zapewnieniu legalności działania Banku przez ustalenie ryzyka powstającego w działalności Banku, monitorowanie go i zarządzanie nim oraz zapewnienie przestrzegania przepisów.

Bank w ramach systemu zarządzania ryzykiem podejmuje następujące działania:

- 1) Stosuje sformalizowane zasady służące określaniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem,
- 2) Stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności

Banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości,

- 3) Stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko,
 - 4) Stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka,
 - 5) Posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka,
 - 6) Posiada procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu Członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej Banku, naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych.
2. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:
- 1) ryzyko kredytowe (w tym ryzyko koncentracji, kontrahenta, rezydualne),
 - 2) ryzyko rynkowe, ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako ryzyko walutowe,
 - 3) ryzyko operacyjne (w tym ryzyko braku zgodności),
 - 4) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
 - 5) ryzyko płynności i finansowania,
 - 6) ryzyko kapitałowe (niewypłacalności),
 - 7) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
 - 8) ryzyko biznesowe, będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania.
3. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Starachowicach”, która jest zgodna z założeniami ogólnymi przyjętymi w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Starachowicach na lata 2021 – 2023”. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka jest również powiązana z Planem ekonomiczno – finansowym Banku oraz politykami zarządzania ryzykami, tj.: Polityką kapitałową, Polityką dywidendową, Polityką inwestycyjną, Polityką kadrową, Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych, Polityką zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, Polityką zarządzania ryzykiem operacyjnym, Polityką zarządzania ryzykiem modeli, Polityką

bezpieczeństwa informacji, Polityką zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, Polityką zarządzania ryzykiem walutowym, Polityką zarządzania ryzykiem stopy procentowej, Polityką zgodności, a także Strategią kapitałową oraz Strategią marketingową (długoterminową polityką handlową).

4. Informacje dotyczące art. 435 ust. 1 lit. a-d Rozporządzenia CRR zawierające cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, opis procesów zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka, organizację zarządzania ryzykiem oraz opis systemu informacji zarządczej zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszych Informacji.
5. Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku (art. 435 ust. 1 lit. e) zawarte jest w Załączniku nr 2 do niniejszych Informacji .
6. Oświadczenie na temat ryzyka, w którym omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze Strategią działalności, zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka (art. 435 ust. 1 lit. f) zawarte jest w Załączniku nr 3 do niniejszych Informacji.
7. Zgodnie z wymogami art. 435 ust. 2 Bank podaje następujące informacje:
 - 1) Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Członkowie Rady Nadzorczej nie pełnią stanowisk dyrektorskich. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcję członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia CRR lub podmiotach, w których bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia CRR.
 - 2) Członków Zarządu powołuje, zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza działając według „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Starachowicach”, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny odpowiedniości kwalifikacji, doświadczenia i reputacji członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Polityką zapewnienia odpowiedniości kandydatów / członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w

Starachowicach”. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny odpowiedniości dokonuje Zebranie Przedstawicieli.

- 3) Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia różnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości zostały zawarte w „Polityce zapewnienia odpowiedniości kandydatów / członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Starachowicach” oraz „Polityce w zakresie oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Starachowicach”.
 - 4) Bank, z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
 - 5) W Banku funkcjonuje system informacji zarządczej określający przepływ informacji na temat ryzyka, który kierowany jest do organu zarządzającego Banku. System jest sformalizowany w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Starachowicach” i obejmuje częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem objęte są wszystkie rodzaje ryzyka zidentyfikowane przez Bank. Informacje zawarte w sprawozdaniach wewnętrznych umożliwiają dokonanie rzetelnej oceny ekspozycji na ryzyko. Zakres i częstotliwość raportowania dostosowana jest do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.
8. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

III. Fundusze własne.

1. Informacja w zakresie funduszy własnych.

Lp.	Pozycja	Kwota
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	110 100
2	Zyski zatrzymane	0
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	18 466 371
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	100 000
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	0
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	0
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	18 676 471
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	0
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	0
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-38 808
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	0
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	0
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)	0
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	0
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	0
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	0
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	0
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	38 808
29	Kapitał podstawowy Tier I	18 637 663
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	0
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne	0

	udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	0
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	18 637 663
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	0
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	0
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	0
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0
58	Kapitał Tier II	0
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	18 637 663
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	96 929 630
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,21%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,21%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,21%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	7 579 883
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2 707 101
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	9,21%
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	0
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	0
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3	0
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	0
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale	1 353 551

	Tier II zgodnie z metodą standardową	
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0

**) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji*

2. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II

Bank Spółdzielczy w Starachowicach nie posiada instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

IV. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank Spółdzielczy w Starachowicach stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych”

1. Metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,

2. Metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego,
3. Metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku; dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe i operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

W 2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

V. Informacje ilościowe w zakresie adekwatności kapitałowej.

1. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość aktywów ważonych ryzykiem (w tys. zł)	Wymóg kapitałowy (w tys. zł)
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	1 374	110
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	6 321	506
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
4.	Ekspozycje wobec instytucji	453	36
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 328	266
6.	Ekspozycje detaliczne	7 932	634
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	71 133	5 691
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 252	180
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
10.	Ekspozycje kapitałowe	2 930	234
11.	Inne pozycje	1 207	97
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe			7 754

2. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
1.	Ryzyko kredytowe	7 754
2.	Ryzyko rynkowe (walutowe)	0
3.	Przekroczenie limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym	0
4.	Ryzyko operacyjne	908
RAZEM		8 662

3. Poniższe zestawienie przedstawia poziom wewnętrznych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
1.	Ryzyko płynności i finansowania	0
2.	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	1 236
3.	Ryzyko koncentracji zaangażowań	0
4.	Ryzyko kapitałowe	0
5.	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0
6.	Inne rodzaje ryzyka	0
RAZEM		1 236

4. Ocena adekwatności kapitałowej wskazuje, że Bank posiada nadwyżkę zasobów kapitałowych na pokrycie zidentyfikowanych rodzajów ryzyka.

Łączny współczynnik kapitałowy Banku osiągnął na koniec 2020 roku wielkość **17,21 %**.

VI. Ryzyko kredytowe.

1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejście w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko.

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

W celu redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe o jak najwyższej wartości pozwalające na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych związanych z działalnością banków. Bank dąży zawsze do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń w Banku powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania. W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, Bank przy ustanawianiu zabezpieczenia stosuje zasadę dywersyfikacji i przyjmuje zabezpieczenia osobiste (poręczenie wg prawa cywilnego, weksel in blanco i poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu) oraz zabezpieczenia rzeczowe (głównie: hipoteka na nieruchomości mieszkalnej, hipoteka pozostała, przewłaszczenie na zabezpieczenie, kaucja, zastaw rejestrowy).

2. Kategorie ekspozycji kredytowych.

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

Kategoria ekspozycji	Stan na dzień 31.12.2020 r. w tys. zł
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	56.514
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	31.607
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
Ekspozycje wobec instytucji	33.650
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	7.721
Ekspozycje detaliczne	10.623
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	78.978
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1.887
Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	2.930
Inne pozycje	6.055
RAZEM	229.965

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych.

Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ Bank funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych.

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych wobec konsumentów):

Lp.	Branże	Wartość w tys. zł (zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe)
1.	Administracja publiczna i obrona narodowa	23.059
2.	Budownictwo	5.060
3.	Transport i gospodarka magazynowa	4.007
4.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2.033
5.	Przetwórstwo przemysłowe	7.626
6.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2.496
7.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	325
8.	Handel hurtowy i detaliczny	9.839
9.	Informacja i komunikacja	141
10.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	349
11.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektr., gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do ukł. klimatyz.	1.080
12.	Pozostałe	4.225
	Osoby fizyczne	64.076
	Razem zaangażowanie w branże	124.316

5. Struktura ekspozycji kredytowych według zabezpieczeń.

Lp.	Rodzaj zabezpieczenia	Wartość w tys. zł (zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe)
1.	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	52.023
2.	Hipoteka pozostała	32.030
3.	Poręczenie według prawa cywilnego	1.274
4.	Przelew (cesja) wierzytelności	198
5.	Przewłaszczenie za zabezpieczenie	300
6.	Weksel własny i poręczenie wekslowe (awal)	35.590
7.	Pozostałe zabezpieczenia	2.804
Razem zaangażowanie w zabezpieczenia		124.219

6. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności.

Termin zapadalności	Wartość w tys. zł (zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe)
do 1 miesiąca	10.127
1 – 3 miesięcy	3.127
3 – 6 miesięcy	8.059
6 – 12 miesięcy	9.075
1 rok – 2 lat	11.439

2 lata – 5 lat	30.754
5 lat – 10 lat	28.594
10 lat – 20 lat	18.197
powyżej 20 lat	4.944
Razem zaangażowanie w zabezpieczenia	124.316

7. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym (w tys. zł).

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe	
	Rezerwy celowe	Odpisy aktualizujące	Rezerwy celowe	Odpisy aktualizujące
Poniżej standardu	8	0	0	0
Wątpliwe	0	0	0	1
Stracone	2.798	1.482	2.972	1.716

8. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych.

		a	b	C		d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto /kwota nominalna ekspozycji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane		
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych			W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
				W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania						W tym ekspozycje dotknięte utrata wartości
1	Kredyty i zaliczki		0				0			
2	Banki centralne									
3	Instytucje rządowe									
4	Instytucje kredytowe									
5	Inne instytucje finansowe									
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe									
7	Gospodarstwa domowe		0				0			
8	Dłużne papiery wartościowe									
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki									
10	Łącznie		0				0			

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

9. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania.

a	B	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	
Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna												
Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane									
	Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
1	Kredyty i zaliczki	141 871 056	492 652		154 412	99 795	304 927	5 716 994	300 317			6 576 445
2	Banki centralne											
3	Institucje rządowe i samorządowe	23 081 671										
4	Institucje kredytowe	30 315 758										
5	Inne instytucje finansowe											
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	6 857 547				32 373		4 015 748				4 048 121
7	W tym MŚP	5 469 892						4 015 748				4 047 540
8	Gospodarstwa domowe	81 616 080	492 652		154 412	67 422	304 927	1 701 246	300 317			2 528 324
9	Dłużne papiery wartościowe	70 966 916										

10	Banki centralne		55 249 178										
11	Institucje rządowe i samorządowe		8 524 753										
12	Institucje kredytowe		5 174 225										
13	Inne instytucje finansowe		2 018 760										
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
15	Ekspozycje pozabilansowe												
16	Banki centralne												
17	Institucje rządowe												
18	Institucje kredytowe												
19	Inne instytucje finansowe												
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
21	Gospodarstwa domowe												

22	Łącznie		212 837 972	492 652		0	374		4 385 018	302 178		6 576 443
----	---------	--	-------------	---------	--	---	-----	--	-----------	---------	--	-----------

Legenda:

	poła, których wypełnianie jest obowiązkowe
	poła, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	poła zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)
	kolumny „h” oraz „i” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i” - przeterminowane >2 lata<=5 lat

10. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy.

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna					Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw					Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe				
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw			Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych			
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2			W tym etap 2	W tym etap 3			
1	Kredyty i zaliczki	148 940 153			6 576 445				152 004				4 689 273				
2	Banki centralne																
3	Instytucje rządowe i samorządowe	23 081 671															
4	Instytucje																

	kredytowe														
5	Inne instytucje finansowe	30 315 758													
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	10 905 668			4 048 121					3 145 202					
7	W tym MŚP														
8	Gospodarstwa domowe	84 637 056			2 528 324			152 004		1 544 071					
9	Dłużne papiery wartościowe	70 966 916													
10	Banki centralne	55 249 178													
11	Instytucje rządowe i samorządowe	8 524 753													
12	Instytucje kredytowe	5 174 225													
13	Inne instytucje finansowe	2 018 760													
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe														
15	Ekspozycje pozabilansowe	6 489 224													
16	Banki centralne														
17	Instytucje rządowe														
18	Instytucje kredytowe														

19	Inne instytucje finansowe															
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
21	Gospodarstwa domowe															
22	Łącznie	226 396 293			6 576 445			152 004			4 689 273					

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

11. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne.

Wg stanu na dzień 31.12.2020 r. Bank Spółdzielczy w Starachowicach nie uzyskał zabezpieczenia żadnej wierzytelności przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne.

VII. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego.

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych tys. zł</i>
Hipoteka na nieruchomości	6 141

VIII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI.

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

IX. Ekspozycje kapitałowe.

1. Podział ekspozycji kapitałowych ze względu na cel nabycia według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe (w tys. zł)	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię (w tys. zł)
1	Akcje Banku BPS SA	-	1.676
2	Obligacje Banku BPS SA	1.149	0
3	Udział w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS SA	-	5
	RAZEM	1.149	1.681

Bank posiada również udział w Banku Spółdzielczym w Samsonowie w wysokości 100 tys. zł.

2. Bankowe papiery wartościowe według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w tys. zł	Wartość godziwa w tys. zł
1	Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	0	0
2.	Obligacje komunalne	8.525	8.525
3.	Bony pieniężne NBP	55.249	55.249
4.	Obligacje emitowane przez Polski Fundusz Rozwoju w ramach tarczy finansowej (COVID-19)	2.019	2.019
5.	Obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID - 19	4.025	4.025
	RAZEM	69.818	69.818

Bankowe papiery wartościowe obejmują aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności.

Inwestowanie w papiery wartościowe ma na celu uzyskiwanie przez Bank korzyści finansowych w krótkim, średnim i długim okresie czasu, z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży, różnicy stóp procentowych i kursów walutowych. Inwestycje finansowe mają ponadto na celu optymalizację zarządzania ryzykami finansowymi, tj. ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem płynności.

Zgodnie z przyjętymi w Banku Zasadami rachunkowości, wyceny aktywów i pasywów na dzień bilansowy dokonuje się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

W okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku Bank z tytułu posiadanych papierów wartościowych osiągnął przychód w wysokości 401 tys. zł.

X. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego.

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 12.902 tys. zł., co stanowi 5,77% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 100 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o 937,15 tys. zł.

Łączny poziom ryzyka w zakresie miar opartych na dochodach jest sumą ryzyka niedopasowania oraz ryzyka bazowego przy braku istotności ryzyka opcji klienta.

Łączny poziom ryzyka stopy procentowej wynosi:

- w ramach bieżącego zarządzania (suma ryzyka niedopasowania przy zmienności stóp o 0,25 pp. i ryzyka bazowego przy zmianie stawek bazowych o 0,10 pp.) 359,70 tys. zł, tj. 8,82% faktycznego rocznego wyniku odsetkowego za 2020 rok,
- w ramach szokowej zmienności stóp procentowych (suma ryzyka niedopasowania przy zmienności stóp o 1 pp. i ryzyka bazowego przy zmianie stawek bazowych o 0,20 pp.) 1 253,75 tys. zł, tj. 30,74% faktycznego rocznego wyniku odsetkowego za 2020 rok.

XI. Polityka wynagradzania.

Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku dostępna jest na stronie internetowej Banku.

Informacje o sumie wypłaconych w 2020 r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu przyjętej przez Bank Polityki wynagrodzeń.

Stanowiska kierownicze	Stale składniki (brutto) w tys. zł.	Zmienne składniki (brutto) w tys. zł.	Ilość osób
Członkowie Zarządu	581,00	0,00	4

Informacje o sumie wypłaconych w 2020 roku wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze.

Lp.	Tytuł wynagrodzenia	Wartość brutto w tys. zł.
1	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
2	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
3	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0
4	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2020 roku stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
5	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
6	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0

Zarząd Banku posiada kwalifikacje, wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa depozytów w nim zgromadzonych oraz daje rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem. Oceny dokonała Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Starachowicach w dniu 25.02.2021 r. Rada Nadzorcza Banku posiada wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa depozytów w nim zgromadzonych oraz dawania rękojmi ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem. Oceny dokonało Zebranie Przedstawicieli w dniu 09.07.2020 r.

XII. Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2020 roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia.

Rodzaj zdarzenia	Definicja	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Suma strat brutto w zł
1.Oszustwa wewnętrzne	Straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściach regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych przedsiębiorstwa, wyłączając straty wynikające z różnicowania/dyskryminacji pracowników, które dotyczą co najmniej jednej strony wewnętrznej	1) działania nieuprawnione	0
		2) kradzież i oszustwo	
2.Oszustwa zewnętrzne	Straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych przez stronę trzecią	1) kradzież i oszustwo	0
		2) bezpieczeństwo systemów	0
3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństw o w miejscu pracy	Straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników	1) stosunki pracownicze	0
		2) bezpieczeństwo środowiska pracy	0
		3) podziały i dyskryminacja	0
4.Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Straty wynikające z niewywiązania się z obowiązków zawodowych względem określonych klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych lub zaniedbania (w tym wymagań powierniczych i stosownego zachowania) lub też związane z charakterem bądź konstrukcją produktu.	1) obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0
		2) niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0
		3) wady produktów	0
		4) klasyfikacja klienta i ekspozycje	0
		5) usługi doradcze	0
5.Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Straty powstałe na skutek straty lub szkody w aktywach rzeczowych w wyniku klęski żywiołowej lub innych wydarzeń.	klęski żywiołowe i inne zdarzenia	0
6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Straty powstałe na skutek zakłóceń działalności banku lub awarii systemów.	systemy	0
7.Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	Straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego zarządzania procesami operacyjnymi oraz wynikłe ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami.	1) wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	581
		2) monitorowanie i	

operacyjnymi		sprawozdawczość	
		3) napływ i dokumentacja klientów	
		4) zarządzanie rachunkami klientów	28
		5) kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	
		6) sprzedawcy i dostawcy	
RAZEM			609

Działania mitygujące, jakie zostały podjęte w celu uniknięcia w przyszłości strat:

W przypadku identyfikacji zagrożeń mogących istotnie wpłynąć na wyniki banku lub jego bezpieczeństwo, a także w obszarach kluczowych z punktu widzenia ryzyka podejmowane są dodatkowe działania, zależne od charakteru i wielkości ryzyka, w postaci:

- a) opracowania i wdrożenia odpowiednich planów awaryjnych lub planów utrzymania ciągłości działania,
- b) automatyzacja wykonywanych czynności stosowana w celu zapobiegania lub wychwytywania błędów ludzkich lub występowania innych zdarzeń ryzyka,
- c) ubezpieczenia mienia w wyspecjalizowanych firmach,
- d) tworzenie rezerw na poczet ewentualnych strat,
- e) zlecenie wykonania działań wyspecjalizowanemu podmiotowi,
- f) odpowiednie zapisy w zawieranych z dostawcami lub partnerami umowach, ograniczające ryzyko i dające Bankowi możliwość odszkodowania w przypadku nie wywiązania się przez drugą stronę z umowy,
- g) zwiększenie zakresu i częstotliwości kontroli lub monitorowania danego obszaru,
- h) inne uznane za odpowiednie dla danego zagrożenia.

Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku:

W 2020 r. nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

XIII. Ryzyko płynności.

Zarządzanie ryzykiem płynności zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - *Komórka ds. księgowości i rozliczeń* odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową,
 - *Oddziały* Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielanie kredytów
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego *Stanowisko ds. ryzyk i analiz bankowych* odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego.

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A, oraz uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi przez Bank Zrzeszający i System Ochrony.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,

- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego / Depozytu Obowiązkowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego, / Depozytu Obowiązkowego.
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego // Depozytu Obowiązkowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys.zł.</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	42.304

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość na 31.12.2020 r.</i>	<i>Obowiązujący limit wewnętrzny</i>
Wskaźnik LCR	276%	min 105%
M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	2,63	min 1,10
M3 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	3,61	min 1,10
M4 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,45	min 1,02

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:

<i>Nazwa wielkości</i>	<i>Kwartał poprzedni (n-3)</i>	<i>Kwartał poprzedni (n-2)</i>	<i>Kwartał (n-1)</i>	<i>Kwartał kończący rok (n)</i>
Zabezpieczenie przed utratą płynności	22.084	45.458	51.261	66.306
Wypływy środków pieniężnych netto	11.831	15.747	17.977	24.002
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	187%	289%	285%	276%

Urealniona luka płynności zawierająca kilka najbliższych przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

(w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Avista	>24h<= 7 dni	>7dni <= 1 m-ca	>1m-ca <=3m-cy	>3m-cy <= 6m-cy	>6m-cy <= 1 rok
1.	Luka bilansowa prosta	-15191	67885	16230	2126	6140	6898
2.	Luka bilansowa skumulowana	-15191	52694	68924	71050	77190	84088
3.	Luka prosta (z pozabilansem)	-20165	67885	16170	1371	6038	6388
4.	Luka skumulowana (z pozabilansem)	-20165	47720	63890	65261	71299	77687

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

Lp.	Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia	Wartość na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł)
1.	Wpłata na depozyt obowiązkowy (IPS)	15.759
2.	Limit płynnościowy przyznany przez Bank Zrzeszający	7.880
3.	Fundusz pomocowy	5

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku;
- ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku: ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów, ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek, ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
- ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku: ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów, ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku, ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku, do których zaliczamy: wzrost aktywów niepracujących, brak możliwości pozyskiwania nowych klientów, zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

W celu ograniczenia ryzyka płynności i finansowania Bank stosuje poniższe zalecenia:

- kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;

- utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
- ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań;
- wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
- utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
- stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;
- pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
- trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych
- wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
- kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) płynność finansowa – zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań,
- 3) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 4) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;

- 5) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 6) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 7) bufor płynnościowy – aktywa płynne;
- 8) aktywa płynne – zgodnie z metodą obliczania wartości zabezpieczenia przed utratą płynności wykorzystywanej do obliczania wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnika LCR);

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- a) przyrost depozytów,
- b) wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
- c) nowe emisje instrumentów dłużnych krótko- i długoterminowych,
- d) transfery funduszy wewnątrz grupy, nowe emisje kapitałowe, sprzedaż spółek zależnych lub linii biznesowych,
- e) sprzedaż lub transakcje repo nieobciążonych, wysoce płynnych aktywów,
- f) ciągnięcie przyznaných linii finansowania.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które mogą być natychmiast wykorzystane przez bank jako przedmiot zastawu zabezpieczającego pozyskanie finansowania lub do celów handlowych lub zarządzania ryzykiem.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku,
- 2) stabilności bazy depozytowej,
- 3) największych deponentów w bazie depozytowej, dużych depozytów oraz depozytów osób wewnętrznych,
- 4) wewnętrznych cen transferowych,
- 5) analizy wskaźników płynności,
- 6) wyników testów warunków skrajnych,
- 7) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 8) stopnia przestrzegania limitów.

XIV. Dźwignia finansowa.

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy

Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;

- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	223.514.588
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	3.116.783
7	Inne korekty	38.808
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	226.848.221

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	223.514.588
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	- 38.808
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	223.475.780
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	6.489.224
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	3.116.783
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	3.372.441
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	18.637.663

21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	226.848.221
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	8,22%

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	223.514.588
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	223.475.780
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	56.513.722
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	31.606.424
EU-7	Instytucje	33.650.262
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	75.198.973
EU-9	Ekspozycje detaliczne	10.535.961
EU-10	Przedsiębiorstwa	5.098.059
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1.887.214
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	8.985.165

4. Informacje jakościowe

1	<i>Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej</i>	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk istotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa w oparciu o zatwierdzone w Banku regulacje wewnętrzne. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	<i>Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni</i>	W 2020 roku nie zaistniały szczególne warunki mające wpływ na wysokość wskaźnika dźwigni. Na dzień 31.12.2020r. wskaźnik dźwigni wynosił 8,22%.

XV. Aktywa obciążone/nieobciążone.

Formularz A – Aktywa					
		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku			223 514 577	
030	Instrumenty udziałowe			1 780 688	
040	Dłużne papiery wartościowe			70 966 916	
050	w tym: obligacje zabezpieczone				
060	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami				
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych			8 524 753	
080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe			7 192 985	
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe				
120	Inne aktywa			6 668 097	
Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>		<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>	
		010		040	
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank				
140	Kredyty na żądanie				
150	Instrumenty udziałowe				
160	Dłużne papiery wartościowe				
170	w tym: obligacje zabezpieczone				
180	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami				
190	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych				
200	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe				
210	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe				
220	Kredyty i zaliczki inne niż				

	kredyty na żądanie		
230	Inne zabezpieczenia otrzymane		84 352 760
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS		
250	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe ogółem		
Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania			
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>	<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych		
Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

Data : 06.07.2021 r.

Sporządził: Stanowisko ds. ryzyk i analiz bankowych:

Sprawdził: Stanowisko ds. zgodności

Zaakceptował: Wiceprezes Zarządu – Główny Księgowy

Zatwierdzono na posiedzeniu Zarządu w dniu 07.07.2021 r.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, opis procesów zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka, organizacja zarządzania ryzykiem oraz opis systemu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Starachowicach

Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:

- 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko;
- 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

W zakresie zarządzania ryzykiem w Banku podejmowane są następujące zadania:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- 2) określenie istotnych rodzajów ryzyka w Banku oraz sposobu ustalania ich istotności,
- 3) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- 4) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- 5) określenie zasad i szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 6) określenie limitów alokacji kapitału wewnętrznego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 7) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi,
- 8) uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych,
- 9) agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
- 10) raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej,
- 11) opracowanie oraz stała aktualizacja systemu informacji zarządczej,
- 12) aktualizacja pisemnych strategii, polityk i procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,

- 13) organizacja systemu kontroli wewnętrznej,
- 14) audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
- 15) wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem,
- 16) stałe doskonalenie metod zarządzania ryzykiem.

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:

- 1) opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem,
- 3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.

Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd i zatwierdzane przez Radę Nadzorczą w formie polityk.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu.

Struktura organizacyjna Banku umożliwia skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku, a także jednostek biznesowych i ich wsparcia.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pracownikami i/lub jednostkami organizacyjnymi lub konfliktom personalnym pomiędzy pracownikami.

Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za nadzór nad zarządzaniem danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący (stwarzający) to ryzyko.

. Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) **identyfikacja ryzyka** – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka;
 - 2) **miar ryzyka** – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar;
 - 3) **ocena/szacowanie ryzyka** - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
 - 4) **monitorowanie ryzyka** – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
 - 5) **raportowanie ryzyka** – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
 - 6) **stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko** - zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka - polega w szczególności na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.
1. Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:
- 1) **pierwsza linia obrony (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie)** - zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem

przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;

- 2) **druga linia obrony (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie)** - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt. 1, a także działalność np. komórki ds. zgodności,
 - 3) **trzecia linia obrony** - którą stanowi działalność audytu wewnętrznego, realizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:
- 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegającym na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka przez pierwszą linię obrony, jest niezależne od zadań pierwszej linii obrony,
 - 2) realizacja procesu zarządzania ryzykiem w ramach zadań drugiej linii obrony, jest niezależna od funkcjonowania pierwszej linii obrony.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza, w tym Komitet Audytu;
- 2) Zarząd;
- 3) Prezes Zarządu;
- 4) Komitet Kredytowy – uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank;
- 5) Stanowisko ds. monitoringu;
- 6) Stanowisko analityka kredytowego;
- 7) Stanowisko ds. ryzyk i analiz bankowych;
- 8) Stanowisko ds. zgodności;
- 9) Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej;
- 10) audyt wewnętrzny (realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony);
- 11) pozostałe komórki i jednostki Banku.

Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym również sprawuje nadzór nad adekwatnością i skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji. Rada Nadzorcza przyjmuje odpowiednie informacje sprawozdawcze i wyniki kontroli wewnętrznej, na ich podstawie podejmuje decyzje o potrzebie podjęcia działań w reakcji na stwierdzone nadmierne narażenie na ryzyko.
2. Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem, w tym zarządzanie ryzykiem operacyjnym, a także za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem. Zarząd podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem. Zarząd dokonuje regularnych przeglądów strategii i polityk zarządzania ryzykiem i systemu zarządzania ryzykiem. Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank. Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych.
3. Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku.
4. Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.
5. Zadaniem Stanowiska ds. monitoringu jest dostarczanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej niezależnych ocen jakości portfela kredytowego (na który składają się udzielone kredyty i pożyczki) i działania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie działalności kredytowej, a także rozpoznawanie i dokonywanie pomiaru ryzyka w portfelu.
6. Stanowisko ds. ryzyk i analiz bankowych zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank, oraz prawidłowe zarządzanie nimi przez stosowne jednostki Banku – stanowi element zarządzania ryzykiem na drugiej linii obrony. Stanowisko jest odpowiedzialne za niezależną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku

powstałym w związku z działalnością prowadzaną przez Bank. Stanowisko stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, w tym odpowiada za opracowanie regulacji wewnętrznych w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, a także kontroluje przestrzeganie przyjętych w Banku limitów oraz przyjętego apetytu na ryzyko.

7. Zadaniem Stanowiska analityka kredytowego jest zapewnienie właściwej realizacji procesów związanych z akceptacją ryzyka kredytowego, tj. skutkujących podjęciem decyzji kredytowej.
8. Zadaniem Stanowiska ds. zgodności jest zapewnianie przestrzegania zgodności w Banku – stanowi element drugiej linii obrony. Stanowisko ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Stanowisko monitoruje poziom ryzyka braku zgodności pozostały po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności.
9. Zadaniem Stanowiska ds. kontroli wewnętrznej jest zapewnianie przestrzegania zgodności działania poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych z przepisami prawa i przyjętymi regulacjami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi – stanowi element drugiej linii obrony. Stanowisko ma za zadanie kontrolę i ocenę funkcjonowania systemów zarządzania ryzykami w Banku oraz ocenę adekwatności kapitałowej, a także ocenę funkcjonowania systemu kontroli funkcjonalnej w Banku. Stanowisko sporządza plany kontroli wewnętrznej obejmujące wszystkie obszary działania Banku i wszystkie jednostki organizacyjne. Stanowisko przeprowadza w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku kontrole kompleksowe, problemowe oraz doraźne.
10. Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku – stanowi trzecią linię obrony. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (w tym stanowiska ds. ryzyk i analiz bankowych, stanowiska ds. zgodności) z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.
11. Pozostałe komórki i jednostki Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i

zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – stanowią pierwszą linię obrony.

Bank dokonuje cyklicznej i w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność i wyznacza profil ryzyka Banku. Do ryzyk istotnych Bank zalicza:

- 1) ryzyko kredytowe (w tym ryzyko koncentracji, kontrahenta, rezydualne),
- 2) ryzyko rynkowe, ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako ryzyko walutowe,
- 3) ryzyko operacyjne (w tym ryzyko braku zgodności),
- 4) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 5) ryzyko płynności i finansowania,
- 6) ryzyko kapitałowe (niewypłacalności),
- 7) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- 8) ryzyko biznesowe, będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno – proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1. badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
2. wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
3. prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującymi zwrotność kredytów,
4. bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
5. dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
6. prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
7. kontroli działalności kredytowej.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w „Instrukcji Metodyka oceny zdolności kredytowej osób fizycznych”.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców obok przyjętych metod oceny zdolności kredytowej, można stosować indywidualne zasady zarządzania.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem zasad ustanawiania prawnych form zabezpieczenia wierzytelności. Bank udziela kredyty konsumenckie i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika Dtl opisany w metodyce oceny zdolności kredytowej.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z „Instrukcją monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych”.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

1. dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów koncentracji,
2. stosowaniu limitów dotyczących rodzajów kredytów,
3. analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
4. badaniu ekspozycji zagrożonych,
5. przedsięwzięciach organizacyjno- kadrowych.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka, w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko ds. ryzyk i analiz bankowych. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

1. analizę ilościową i wartościową portfela,
2. analizę wskaźnikową,
3. ocenę realizacji limitów koncentracji,
4. analizę jakościową portfela,
5. analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Stanowiska ds. ryzyk i analiz bankowych. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie

zarządzania ryzykiem kredytowym. Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez pracownika kredytowego prowadzącego dokumentację danego klienta.

Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowany osobie kierującej komórką udzielającą kredyty, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku. Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

1. Ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,
2. Zwiększenie poziomu zabezpieczeń,
3. Restrukturyzowanie zadłużenia,
4. Doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
5. Podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Ryzyko rynkowe (walutowe):

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 1,3 % funduszy własnych, która nie wiąże się z

- koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
 4. Na rynku walutowym, Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
 5. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
 6. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
 7. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut).
 8. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
 9. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
 10. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.
 11. Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca, tj. udział obrotów walutowych w obrotach ogółem Banku nie przekroczy 5%.

Ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmującej podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
2. Prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
3. Opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
4. Zarządzanie kadrami,
5. Określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
6. Zdefiniowanie tolerancji i apetytu Banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat dla każdego rodzaju ryzyka w kwartale oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
7. Przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego,
8. Weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi.

Cele szczegółowe to:

1. zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,

2. wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
3. zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
4. ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zgodnie z zapisami Rekomendacji „D”,
5. zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałaniu terroryzmu,
6. zapewnienie bezpieczeństwa płatności elektronicznych.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczenia możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

1. bieżące dostosowywanie systemu do wymogów prawa,
2. wprowadzanie nowych produktów,
3. wprowadzanie nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,
4. bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych,
5. monitorowanie zgodności z zaleceniami Rekomendacji D.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej:

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienna realizacja polityki stóp procentowych w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

1. do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
2. do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego,
3. zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości (ryzyko krzywej dochodowości) i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy,
4. Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Ryzyko płynności i finansowania:

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cele szczegółowe w zakresie zarządzania płynnością to:

1. Zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
2. Zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
3. Optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
4. Minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności,
5. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności),
6. Utrzymywanie nadzorczych miar płynności na bezpiecznym poziomie, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Bank zarządza płynnością:

1. Śróddzienną, tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego, zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych,
2. Płynnością krótko i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz

ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, co gwarantuje bezpieczeństwo w obszarze płynności.

W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych.

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności):

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I i Tier II,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym,
- 5) monitorowanie poziomu wskaźnika dźwigni finansowej,

- 6) uwzględnienie poziomu wskaźników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni w określaniu Polityki dywidendowej Banku.

Poziom funduszy własnych:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania minimalnych (regulacyjnych) wysokości współczynników kapitałowych określonych przepisami zewnętrznymi.
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej minimalnego, wymaganego przepisami poziomu Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności Banku.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych

rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.

7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. W oparciu o analizę wyników ankiet oraz przeprowadzone symulacje Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 8, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.

10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku,
z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.
3. W Polityce kapitałowej określone są limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono przekroczenia limitów, o których mowa w Rozporządzeniu 575/2013 UE.
7. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) oraz pozostałych współczynników kapitałowych na

poziomie nie niższym niż wymagany minimalny poziom regulacyjny, zgodnie ze wskazaniem Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.

2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez Zarząd Banku.
4. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie określonym w strategii działania i w planie ekonomiczno – finansowym.
 - 2) przeznaczają co najmniej 80% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
 - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej;
 - 3) ograniczają zaangażowanie kapitałowe w kapitałowe instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej:

Ryzyko to wynika z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej jest

utrzymanie bezpiecznej relacji pomiędzy poziomem kapitałów własnych TIER 1 i ekspozycją na ryzyko kredytowe, zapewniającą ograniczenie nadmiernego ryzyka finansowania, a także odpowiedni poziom bezpieczeństwa w przypadku nagłego spadku wartości aktywów lub zwiększenia realizowanych udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy jednoczesnym spadku jakości tworzonych z nich aktywów.

Ryzyko wyniku finansowego:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest elementem zarządzania ryzykiem biznesowym i obejmuje proces planowania, w tym planowania wieloletniego (strategia działania) oraz monitorowania wykonania planu.

Realizacja celu strategicznego w zakresie ryzyka biznesowego (w tym wyniku finansowego) odbywa się poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Angażowanie się Banku w lokalny rozwój poprzez współpracę z klientami i jednostkami samorządu terytorialnego,
2. Analiza potrzeb klientów i rozpoznanie możliwości ich zaspokajania,
3. Analiza konkurencji w zakresie rozwoju oferty oraz polityki cenowej,
4. Dostosowanie oferty produktowej oraz cenowej do oczekiwań klientów,
5. Zapewnienie konkurencyjności cen oferowanych produktów,
6. Elastyczność w zakresie konstrukcji produktów oraz negocjowania cen,
7. Prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym, udział w lokalnych imprezach,
8. Aktywizacja sprzedaży poprzez szkolenia sprzedażowe, budowanie postaw prosprzedażowych,
9. Optymalizacja kosztów poprzez między innymi automatyzację procesów obsługi klienta oraz procesów sprawozdawczych.

Bank w ramach procesu planowania przeprowadza analizę czynników mogących mieć wpływ na wynik finansowy, tworzy plany działań awaryjnych mających na celu wypracowanie założonych wyników finansowych.

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno - finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, zwany dalej SIZ, opiera się na następujących założeniach:

- 1) Informacje będące przedmiotem raportowania w ramach SIZ pozwalają na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy statutowe,
- 2) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, które będą podlegać bezpośredniej kontroli Zarządu,
- 3) uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1, powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej jednostki i komórki organizacyjnej Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
- 4) przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 5) w przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty.
- 6) Jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych.
- 7) System informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
- 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 4) ocena adekwatności kapitałowej,
- 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
 - a) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego (w tym przez poszczególne jednostki organizacyjne),

- b) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
 - c) strukturę przychodów i kosztów,
 - d) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
 - e) uzyskanie wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka.
- 6) realizacji zadań wynikających z regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
- 7) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.

W realizacji systemu informacji zarządczej uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Komitet Audytu,
- 3) Zarząd,
- 4) Wiceprezes Zarządu - Główny Księgowy,
- 5) Stanowisko ds. ryzyk i analiz bankowych,
- 6) Komórka ds. księgowości i rozliczeń,
- 7) Stanowisko ds. wiarytelności trudnych,
- 8) Stanowisko ds. monitoringu,
- 9) Stanowisko analityka kredytowego,
- 10) Stanowisko ds. marketingu i produktów bankowych,
- 11) Stanowisko organizacyjno – administracyjne,
- 12) Stanowisko ds. informatycznych,
- 13) Inspektor ochrony danych,
- 14) Stanowisko ds. zgodności,
- 15) Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej.

Bieżącą analizę poziomu ryzyka bankowego dokonuje Stanowisko ds. ryzyk i analiz bankowych.

Opracowane analizy dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz adekwatności kapitałowej, przekazywane są Zarządowi według poniższych zasad:

- 1) Miesięcznie Zarząd otrzymuje skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku.

- 2) W cyklach miesięcznych Zarząd otrzymuje analizę ryzyka płynności, walutowego oraz minimalnego współczynnika kapitału w terminie do 20 dni roboczych po zakończeniu miesiąca oraz analizę ryzyka stopy procentowej w terminie do 25 dni roboczych po zakończeniu miesiąca.
- 3) W zakresie poziomu ryzyka kredytowego, analiza zostaje przekazana w terminie:
 - a) miesięcznie do 20 dni roboczych po zakończeniu miesiąca - analiza struktury, limitów oraz poziomu rezerw celowych, przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - b) kwartalnie do 20 dnia miesiąca kończącego kwartał następujący po kwartale, za który przeprowadzana jest klasyfikacja – analiza w zakresie klasyfikacji ekspozycji kredytowych powyżej 10% uznanego kapitału,
 - c) kwartalnie do 20 dni roboczych po zakończonym kwartale - analiza ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
 - d) kwartalnie do 20 dni roboczych po zakończonym kwartale - analiza ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - e) kwartalnie do 30 dni roboczych po zakończonym kwartale - analiza ekspozycji kredytowych restrukturyzowanych i nieobsługiwanych.
- 4) W zakresie ryzyka operacyjnego – analiza zostaje przekazana Zarządowi i Radzie Nadzorczej kwartalnie w terminie do 20 dni roboczych po zakończonym kwartale, a skrócony raport na temat zdarzeń oraz poziomu strat – Zarząd otrzymuje miesięcznie do 20 dni roboczych po zakończeniu miesiąca.
- 5) W zakresie ryzyka braku zgodności - analiza zostaje przekazana Zarządowi i Radzie Nadzorczej kwartalnie do 20 dni roboczych po zakończonym kwartale.
- 6) W zakresie adekwatności kapitałowej informacja dla Zarządu i Rady Nadzorczej przekazywana jest kwartalnie do 25 dni roboczych po zakończonym kwartale.
- 7) Raz w roku – weryfikacja przyjętych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową, w tym limitów, testów warunków skrajnych, planów awaryjnych itp.

Zarząd, uwzględniając dane uzyskiwane od komórek organizacyjnych składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie w zakresie poziomu każdego rodzaju ryzyka występującego w Banku oraz adekwatności kapitałowej w cyklach:

- 1) na każdym planowanym posiedzeniu Rady Nadzorczej - skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku,
- 2) co najmniej raz w roku – syntetyczną informację na temat realizacji strategii i polityk w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową.

Informacje przekazywane Radzie Nadzorczej, a wymagające opinii Komitetu Audytu są omawiane na posiedzeniach Komitetu Audytu.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Starachowicach oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu informacji dotyczące zarządzania ryzykiem są adekwatne do stanu faktycznego i dają pewność, iż stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Zarząd Banku

*Załącznik nr 3***Informacja na temat ogólnego profilu ryzyka Banku Spółdzielczego w Starachowicach zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka**

Wyszczególnienie	Wykonanie na 31.12.2020 r. (w tys. zł)	Plan na 31.12.2020 r. (w tys. zł)	% realizacji planu
Kredyty ogółem	117730	118991	98,94%
Kredyty zagrożone	4793	4810	99,65%
Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie	73121	73200	99,89%
Kredyty osób prywatnych normalne i pod obserwacją	60873	61300	99,30%
Lokaty międzybankowe	12731	15000	84,87%
Papiery wartościowe	70967	52000	136,48%
Depozyty ogółem	202903	185654	109,29%
Ilość rachunków bieżących	10073	10150	99,24%
Suma bilansowa	223515	205909	108,55%
Przychody	6638	6780	97,91%
Koszty	5822	5980	97,36%
Zysk brutto	816	800	102,00%
Zysk netto	617	580	106,38%
Wynik z tytułu odsetek	4078	4139	98,53%
Kapitał założycielski	18538	18535	100,02%
Kapitał podstawowy Tier 1	18638	18635	100,02%
Kapitał Tier 1	18638	18635	100,02%
Kapitał Tier 2	0	0	0,00%
Łączne kapitały	18638	18635	100,02%

Wyszczególnienie	Wykonanie na 31.12.2020 r.	Planowany poziom na 31.12.2020 r.
Maksymalny udział kredytów w sumie bilansowej	52,67%	75,00%
Minimum pokrycia kredytów funduszami własnymi	15,83%	13,50%
Maksymalny udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem	4,07%	5,00%
Maksymalny udział wartości bilansowej brutto kredytów i zaliczek nieobsługiwanych do wartości bilansowej brutto sumy kredytów i zaliczek (wskaźnik NPL)	4,42%	5,00%
Maksymalny udział kredytów zabezpieczonych hipotecznie w kredytach ogółem	62,11%	70,00%
Maksymalny wskaźnik LtV (średni)	36,86%	42,00%
Minimalny poziom współczynnika pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	2,63%	1,10%
Minimalny poziom LCR	276%	105%
Limit maksymalnej wartości względnego współczynnika luki	5,77%	15 % sumy bilansowej
Maksymalna wysokość rocznych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego	0,07%	8 % wymogu kapitałowego
Minimalny poziom wskaźnika ROE netto	3,22%	3,11%
Minimalny poziom wskaźnika ROA netto	0,31%	0,28%
Maksymalny poziom wskaźnika C/I	77,64%	73,72%
Minimalny poziom łącznego współczynnika kapitałowego	17,21%	14,50%
Minimalny poziom współczynnika kapitału Tier 1	17,21%	14,50%
Minimalny poziom wewnętrznego współczynnika kapitałowego	15,06%	12,00%
Minimalny poziom współczynnika kapitałowego ryzyka kredytowego	15,80%	14,00%
Minimalny poziom wskaźnika dźwigni	8,22%	6,00%
Maksymalna całkowita pozycja walutowa	0,00%	1,30% f. własnych